

**ВІДЗНАЧЕННЯ 125-ОЇ РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
МИРОНА ЗАРИЦЬКОГО**

(21.05.1889 – 19.08.1961)

21 травня 2014 року минуло 125 років від дня народження видатного українського вченого та педагога, автора оригінальних результатів у математиці та численних праць з історії та філософії точних наук, дійсного члена НТШ, доктора філософії, професора Мирона Зарицького. Цього дня у Львівському національному університеті імені Івана Франка відбулась Урочиста Академія

присвячена цій даті. Академія була організована механіко-математичним факультетом спільно з секцією математики і математичного моделювання ЗНЦ НАН України, математичною секцією НТШ та Львівським математичним товариством.

Вступним словом Академію відкрив професор, проректор університету Володимир Кирилич. Він відзначив, зокрема, великий вплив Мирона Зарицького на становлення післявоєнної математичної школи у Львові, його важливу як декана фізико-математичного факультету післявоєнних років роль в організації навчального процесу і підготовки фахівців з математики і фізики для української освіти та науки.

Доповідь «Життєвий та творчий шлях Мирона Зарицького» виголосив член-кореспондент НАН України, професор Богдан Пташник, автор низки розвідок про життя та творчість багатьох західноукраїнських математиків. В доповіді була висвітлена постать Мирона Зарицького — людини, вченого і педагога.

Умови життя, навчання та праці для Мирона Зарицького не були вельми сприятливими. Він пережив дві світові війни, становлення і ліквідацію Західноукраїнської Народної Республіки, умови панської Польщі після 1919 року, німецьку окупацію та «визволення» Західної України Радянською владою, постійні обшуки та переслідування, вболівання за долю свого онука Богдана, якого виховав разом із дружиною Володимирою з дев'ятимісячного віку, вболівання за долю доньки Катерини та зятя Михайла Сороки, які були арештовані в березні 1940 року органами НКВС і більше в житті не зустрілись.

Але любов до науки, до педагогічної праці, до людей, бажання принести користь рідному народові допомагали Мирону Зарицькому зберігати рівновагу духу, допомагали творити, не покладаючи рук, за будь-яких обставин.

Декан механіко-математичного факультету професор Михайло Зарічний у своїй доповіді «Наукова спадщина Мирона Зарицького» відзначив основні наукові інтереси Мирона Онуфрійовича: теорія множин з алгеброю логіки, теорія функцій дійсної змінної, теорія вимірних перетворень множин, історія математики. Особливу увагу доповідач звернув на вклад М. Зарицького в основи загальної топології, а саме: вивчення властивостей операторів (зовнішність, внутрішність, межа, край). Дослідження з цієї тематики є актуальні і сьогодні і мають послідовників у математичному світі та львівському університеті імені Івана Франка зокрема. Звернено увагу і на філософські аспекти результатів М. Зарицького.

В своїй доповіді «Мирон Зарицький і Львівська математична школа» доцент Ярослав Притула розглянув питання формування поглядів М. Зарицького як вченого під час його навчання у Львівському університеті. Звернув увагу на широкий спектр дисциплін, на лекції, які відвідував М. Зарицький. На наукові зацікавлення з математики Мирона Онуфрійовича вплинула його участь в семінарах Ю. Пузини та В. Серпінського. Разом з М. Зарицьким лекції з математики тоді слухали Станіслав Рузевіч та Отто Нікодим. В доповіді описано процес подання першої докторської праці в 1920

році і здобуття докторського ступеня в 1930 році. Відзначено, що М. Зарицький був одним з 13-ти математиків, які з 1920 по 1939 рік здобули ступені доктора філософії в галузі математики у всесвітньо відомій Львівській математичній школі.

Олена Осадча, математик, вчитель-методист вищої категорії Львівської академічної гімназії цікавиться життям та творчістю М. Зарицького, який був професором цієї гімназії. Вона є співавтором книги про Мирона Зарицького. У своїй доповіді «Педагогічні ідеї Мирона Зарицького» О. Осадча проаналізувала педагогічні ідеї Мирона Онуфрійовича на тлі сьогоденних проблем викладання математики. Особливо актуальними сьогодні є проблеми формування творчої самостійної роботи учнів у здобутті знань, подання вчителям міжпредметних зв'язків шкільних дисциплін, використання дидактичних ігор, а також висвітлення історії та естетичної краси математики. На цьому завжди наголошував М. Зарицький у своїх статтях з дидактики математики, а також у своїй викладацькій роботі.

На Академію були запрошені онук Мирона Зарицького — Богдан Сорока, відомий художник-графік, та його дружина Люба Сорока. Вони поділились з учасниками Академії своїми спогадами про Мирона Онуфрійовича. Пан Богдан пригадав один епізод зі свого дитинства:

«Дідусь часто брав мене з собою на забави. Того разу ми були в професора, який мешкав у професорському будинку на вулиці Коцюбинського. Після війни багатьох професорів посилали в Західну Україну, як тоді говорили, «для підсилення кадрів». Забава була гучна, а я з дітьми бавився в коридорі. Раптом почув підвищений голос дідуся, який швидко вийшов з кімнати. За ним господар дому, моя бабця, потім гості. Дідуся перепрошували один наперед другого:

– Мироне Онуфрійовичу! Мироне Онуфрійовичу!

Ми покинули приміщення.

Дорогою додому довідався, що хтось з гостей образливо, на думку дідуся, висловився про українську мову, тож він покинув це товариство.

Бабця розказувала, що вона пережила ще один подібний випадок за Польщі. Тоді вони були у польському товаристві й розмовляли польською мовою. Частина товариства не знала, що між ними були українці. Хтось недобррозичливо висловився про українців, і дідусь демонстративно встав з-за столу й сказав «Дзюню, ми ідемо додому. Тут ображають мій народ».

Зі спогадами про свого Вчителя виступив колишній студент Мирона Зарицького, нині професор кафедри експериментальної фізики Львівського національного університету імені Івана Франка Микола Олексійович Романюк. Його спогади публікуються окремою статтею.

Після Урочистої Академії учасники разом з родиною Мирона Зарицького поклали квіти на могилу на Личаківському цвинтарі.

Ярослав Притула